

జీవితంలో జీవితము

- గోల్డ్ ప్రూడ్ మారుతీనెను

ఈ నవల ముద్దితం కావడం యిది మూడోసారి. చాలా పొపులర్ కావడం వల్లకాదు - చాలాకాలం ఆగి ఆగి ప్రింటుయింది. ఈ నవలకి ఎంతలేదన్న 40 ఏళ్ళ వయస్సుంది ఎప్పుడూ ఎవరూ "అమ్మెళ్ళు - ఎంత మంచి నవల" అని అనలేదు. అయితే ఎక్కువమంది మహానుభావులు విమర్శించిన నవలగా దీనికి చిన్న ముందుమాట ఖాయాలనిపించింది.

ఆభ్యంతంలో అప్పుడే చదువు పూర్తయి, నిరుద్యోగిగా పున్న రోజుల్లో ఈ నవల ఖాశాను. అప్పటికి - బుచ్చిబాబు, చలం - యిలాంటి వారి ప్రభావం నా మిద వుంది. తెలిసిందంతా చెప్పియ్యాలనీ, నాకు తెలిసిన రచయిత ఎంత గోప్పగా చెప్పాలనే యావ అప్పటిది. ఆ వాసన ఈ నవలలో ఎక్కువ ఎలా కలిశారో పుట్టుపరి నారాయణాచార్యుల వారిని ఆ రోజుల్లో కలిశాను. వారిని ఈ నవలకి ముందుమాట ఖాయమన్నాను. (ముందు మాటలూ, అంకేతాలు బోత్తిగా అలవాటు లేదు) అయిన ఖాశారు. ముందుమాట ఖాశారు గనుక విమర్శించలేదోమో కానీ, మొహమాటపడి బాగుందన్న గుర్తు.

ఆభ్యంతంలో విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారికి చిత్తురులో సన్నానం జరిగింది. అయిన గుంటూరు శేషేంద్రశర్షగారి (అప్పటి చిత్తురు మునిసిపల్ కమిషనరు) యుంట్లో బస చేశారు. అక్కడ నా నవలలో ఒకటి రెండు పేజీలు చదివారమో. ఆ సాయంకాలం సభలో ఆర్యద తమ క్రెడిటస్‌ని పొట్టి పీపురమెంటు పొకం అస్సందుకు అయిన్ని తిడుతూ పనిలో పని నాకూ రెండు వడ్డించారు. "ఇందాక ఎవరో రచయిత నవల చూశాను ఆకాశంలో నడ్డతాలు మరో లోకంలోకి ఎలిరిపోతున్నాయంటాడు" ఇలా సాగింది. నాకు ఆ రచయిత ఎవరో వెంటనే ఆర్థమయింది. నా పక్కన కూర్చున్న శేషేంద్రశర్షగారు, మల్లాది వసుంధరగారూ, మల్లాది రామచంద్ర శాస్త్రిగారూ యిబ్బింది పదుతున్నారు.

సభ మునిసింది. రాళి విశ్వనాథ వారికి చెప్పినట్టున్నారు. ఆ విమర్శించిన రచయిత నేనేసని. మర్మాడు మధ్యాప్చా భోజనం శర్షగారింట్లో జి క్రెడిటగారూ, విడి ప్రసాదరావుగారు (ప్రభుతులు వచ్చిన గుర్తు). అప్పుడు ఈ ప్రసంగం టేపు వేశారు. నన్ను విమర్శించే ప్రసంగం వచ్చేటప్పటికి సత్యనారాయణగారు నావేపు తిరిగి "మిమ్మి తీట్లేనట్టున్నాను" అన్నారు నప్పుతూ.

నేనూ నవ్వేసి "ఆ విధంగానయినా ఆ మాత్రం నవల చదివారు. అదీ నాకు ఆశీర్వాదమే" లాంటి మాటలేవో అన్నాను. ఏమయినా, విశ్వనాథ గారు కేంచపడ్డారు. అనవసరంగా నన్ను విమర్శించినందుకు. అయిన "సిండు మనంబు నవ్యనవనీత సమానము" కోవలో మనిషి ఆ ఆలోచన మనస్సులో పీకుతున్నట్టుంది. ఆ సాయంకాలం అప్పటి సంగీత నాటక అకాడమీ అధ్యక్షులు, చిత్తురు వారు విలాససభ అధ్యక్షులు అంటి రామక్రష్ణరాజు గారు రామవిలాససభలో సభ ఏర్పాటు చేశారు. విశ్వనాథ వారు బజారుకెళ్ళి శాలువాలు కొనుక్కోచి - ఆ సభలో మా రచయితలు - నేనూ, మధురాంతకం, పల్లంపొటి, రాజేంద్ర సదానంద (వీరంతా వున్న గుర్తు) అందరికి శాలువాలు కప్పారు - అదీ వారి బౌద్ధార్థం.

ఆ రోజుల్లోనే తిరుదణ్ణామళ్లో వుంటున్న చలం గారి దగ్గరికి వెళ్తూండేణాళ్లి. వారికి 'చీకటిలో చీలికలు' నవల పంపాను. "మీ పుస్తకం అందింది. ఈ నక్కకి అది కూడా భోజనం" అని ఖాశారు.

తరువాత నాల్గైదు పుస్తకాలోచ్చాయి. "నర్తకి అదే పనిగా చదువుతోంది. అయ్యా అందరూ చచ్చిపోతున్నారే" అని మధ్య మధ్య బాధపడుతోంది అంటూ తరువాత చదివినట్టున్నారు.

"అందులో వర్ణనలన్నీ అనవసరం. భూతిమం మీరు కూడా అవన్ని చూసి వుండరు" లాంటి వాక్యాలు గుర్తున్నాయి.

ప్రస్తుతం ఈ నవలని సవరణాలు చేసి, కుదించి ప్రమరించడం జరుగుతోంది. ఆనాటి 'చీకటిలో చీలికలు' దగ్గర్నుంచి నిన్న మొన్సుటి 'ఐరసీత' వరకు - ఓ

(గత సంచిక తరువాయి)

నవ్వొచ్చింది వరదకి.

"ఏమిటాలోచిస్తున్నావ్?"

"చాలా మారావు నువ్వు"

"ఊ నాకు తెలీదే ఇంకా చెప్పు వింటాను" మంచం మీదకి ఎగిరి కూచుని కాళ్ళు వేలాడేస్తూ అంది.

అర్ధంలో స్ఫ్రెంగా ఆమె మెడదగ్గరి నీలినరం వణుకుదల కనిపిస్తూంది. ఎంతకీ వరద మాట్లాడకపోయేసరికి తనే కల్పించుకుని "ఎలా బ్రతుకున్నావు ఒక్కడివి?" అంది ఎంతోసేపటికి.

నిర్ధారింతపోయాడతను "అంటే?"

"ఏమో బాబూ, నీకు అర్థాలు చెప్పులేను - అందరూ యింత ఒంటరిగా - నీదంతా విచిత్రం"

"నన్నా ఓ కాశీపతిని సంపాదుంచుకోమంటావా బ్రతకడం నేర్చడానికి? " నవ్వేసి "కొత్తబ్రతుకు ఎలా వుంటుందో తెలీదు నాకు. అందుకనే యిదే లోకమని బ్రతుకుతున్నాను. నువ్వు కొత్తపుంతతొక్కావు. బావుందని దాటిపోయావు. అంతే తేడా?"

"అబ్బో! చాలా నేర్చుకున్నావే?"

"....."

"అయితే యిదెక్కడా నీ పుస్తకాల్లో లేదా?"

"ఏదీ?"

"ఎందుకలా విచిత్రంగా చూస్తావ్ - నువ్వు బాగా బెంగిపట్టుకున్నావ్"

"దేనికోసం?"

"చెప్పునా దేనికనో?" గాలి విసురుగా వీస్తుంటే కిటికీ తలుపు మూస్తూ అడిగింది.

"ఊఁ"

"నీ కేం కావాలో చేప్పేదా?"

"చెప్పు"

"శ్రీమ - అదీ నీక్కావాలి"

"దాని అర్థం నాకేం తెలీలేదు యింతవరకూ నీక్కనిపించిందా పోస్తి"

"అంతా వేళాకోళం నీకు?"

"పోనీ నువ్వే చెప్పు"

ముఖం తప్పించుకుని "అవును. అదే నీక్కావాలి నువ్వు కావలిన ఒక్క వ్యక్తి ఉన్నారనే తృప్తి. కనీసం ఒకరికయినా నువ్వు కావాలనే ధైర్యం"

అతను నవ్వేతే బాధపడింది వినత.

"నీకు తెలీదు వరదా? నిజంగా నేనాయన్ని మొదటిసారి చూశాక అనుకున్నాను. అసలు మొదట్లో బ్రతకలేనిపించింది. ఏదో లోపంతో అక్కడికి వెళ్లాను. కాని ఎలా మరిచిపోగలిగానో అంతా మరిచిపోగలిగాను. ఆలోచ్చిస్తే యిదే కారణం తోచింది. ఆ తృప్తిచాలు మనం ఎన్నయినా సహించడానికి"

తలుపుకి అనుకుని చెయ్యి వెనక్కి చేరేసి బయటికి చూసున్న వినతని చూస్తూ నిలబడి పోయాడు వరద. ఇన్నాళ్లలో ఎంత పెరిగిందా అనుకున్నాడు.

"నే చెప్పినమాట ఏం చేసేవు?" అంది టేబులుకు అనుకుని నిలబడుతూ.

"ఏమిటి?"

"ఔళ్లి చేసుకుని"

"నీకింకా పిచ్చి"

"మాటల్ని చులకన చెయ్యడం బాగా తెల్పు నీకు - పోనీలే"

బలంగా వంపులన్నీ కూడుకుని గట్టిపడిన వీపుని చూస్తున్నాడు.

"అనాడు రాత్రి ఎందుకు వెనుకంజ వేశానా అని అనుకుంటూంటాను అప్పుడప్పుడూ. ఈ మనస్సు లేకపోతే అనాడే నీ చెయ్యపట్టుకునే వాళ్లి" వినత తుళ్లిపడి యిటు తిరిగితే నవ్వేని "నాకు తెల్పులే. కాశీపతి యిది వింటే యుద్ధానికి తయారవుతాడు"

ఆ రెండు మాటలు చాలు వినతకి - మరి మాట్లాడలేకపోయింది.

"నువ్వంత సుఖంగా బ్రతకడం మంచిదే ఓసారి ఎప్పుడన్నా మీ యింటికి వస్తాను"

"....."

"నా స్థిమితానికి మార్గాలేవిటో యింకా చెప్పు"

ఉదాసీనతతో తలెత్తింది - "నీకు తెలీదా ఏమిటి? ఇంకా చిన్నపిల్లాడివా? నే చెప్పను"

"ఇక వెళ్లి పుప్పుల్ని చూడు, కాఫీ తాగి"

వినతకి కోపం వచ్చింది. దగ్గరికి వచ్చి ఎదురుగ్గా నిలబడి ఏదో అనబోయింది కాని అతని కళ్ళు చూసేసరికి సరి.

"నా మాట విను వరదా? నీకింకా ఏమంత వయస్సు దాటిందని? నన్ను చూడు పెళ్లి చేసుకుని"

"ప్రీ జ్ఞానానికి యోవనం నాంది, వివహం భరతవాక్యం"

"అబ్బి, నీతో ఎంత చేప్పి లాభంలేదు" తల చేత్తో పట్టుకుని మంచం మీద కూచుంది.

"కాశీపతి రాలేదేం?"

"నాకేం తెలుసు. ఉత్తరం వ్రాయి"

"ఎలాపుంది నీ ఆరోగ్యం?"

"అబ్బో. చాలా సానుభూతులు పలకడం అలవాటుయిందే నే పోతాను. నా మాటలు వినకపోతే ఎందుకూ ఉండడం?" లేచింది, పగటిపూటే వెలిగించిన ఆ దీపపు వెలుగులో, అనాటి పార్చు నీడలో కోపంతో మెరిసిన ముఖం చూచాయగా తోచింది వరదకి. ఏవో పాతస్పుతులు కదిలాయి.

"వెళ్లే ఆ తలుపు వేసేని వెళ్లు" అని అన్నాడేకాని వినత వెళ్లడని అతనికి బాగా తెలుసు. అప్పటి విషయాలు ఆలోచిస్తూండిపోయాడు.

చాలామందిలాగే మామూలు జీవితానికి అలవాటు పడిపోయింది వినత. "నీలో ఏ ప్రత్యేకతా లేదు" అంటే దిగ్భూషణాలో చీకట్లో చీలికలు సిగ్గుపడుతుంది. కామం, వాంఛ ఉద్దేశ్యాలని మొగాడిలో రేపి వాటికి ఆహాతయే చాలామంది స్త్రీలలో ఆమె ఒకటి.

"వినత ఏదన్నయ్య?" అని కాఫీతో గులాబి వ్స్టు తెలివి తెచ్చుకుని చుట్టూ చూశాడు. తెరచి ఉంచిన తలుపులోంచి చారలా జల్లపడుతోంది. గది సగం పయిన తడిసింది. చూరులోంచి జారే చుక్కల శబ్దం రణగొఱధ్వనిలా వినిపిస్తోంది. అలసిపోయిన ప్రకృతి మరో క్షణంలోనో సగంలోనో తన ప్రయాణం ఆపుకునేట్లుంది.

వినత నిజంగానే వెళ్లిపోయిందనేసరికి ఆశ్చర్యపోయాడు వరద.

"ఇంకా నువ్వెప్పుడూ యింతే. యింత వర్షంలో పంపేశావేం?" అని మూతి ముడుచుకుంది గులాబి.

సాయంకాలం బట్టలు మార్పుకుంటూనే వచ్చి నిలబడి "మధ్యహ్నం వినత నా పెళ్లి గురించేమైనా చెప్పిందా అన్నయ్య?" అంది జడకుచుల్లో పోగులు తీస్తాడు.

"అదేమిటి?"

"చెప్పు మరి. అడిగిందా లేదా?"

"ఇప్పుడెందుకా విషయం?"

"నేనే చెప్పుమన్నాను. అసలు వినత వెళ్లిపోయిన దగ్గర్నుంచీ నువ్వు మారిపోయావన్నయ్య. నే చూస్తున్నానుగా? నువ్వు పెళ్లిచేసుకోవాలి. వదినె యింటికౌస్తే అన్ని భాగపడతాయి" వసారాలోకి పూర్తిగా తల వోచుకుంది.

తల దువ్వుకుంటున్న వాడల్లా ఆగిపోయాడు చేతులు కదలక కాస్త తేరుకుని "ఇప్పుడేమంత తొందరలే" అన్నాడు అపస్తారంలో.

"అదికాదన్నయ్య. ఓ రోజు నీకు జ్ఞాపకుందా? నువ్వు రాలేదని డాలీ మనింట్లో నిద్రపోయిన రోజు"

శరీరంలో చాలా అవయవాలు తను చెప్పినట్లు వినడం మానేస్తున్నాయి. గోడను అనుకున్నాడు వరద.

"అవును. ఏం?"

"ఆ రోజురాత్రి" సూటిగా అతని కళ్లులోకి చూసి నవ్వేసింది. "నాకంతా తెలుసు అన్నయ్య. డాలీ మర్కుడే నాతో చెప్పిసింది. మంచి పిల్లె లే. నీమీద ఏమీ కోపంలేదు. ఉండు ఇప్పుడే వస్తాను" అనేసి పారిపోయింది. మరి రాలేదు.

జడునిలాగ నిలబడిపోయాడు వరదరాజులు, చేతన ప్రకృతంతా స్తంభించినట్లనిపించింది. రక్తమంతా ముఖంలోకి పాకింది. సిగ్గు, అవమానాల మధ్య యింకేమీ తెలియడంలేదు. మరో యుగానికి కళ్లప్పితే ఎదురుగ్గా గులాబి లేదు. ఉన్నప్పుడన్న మాటలే మిగులు.

పక్కయింట్లో డాలీ నువ్వు వినిపిస్తోంది.

డాలీ.. డాలీ.. డాలీ

వర్షం తగ్గు ముఖం పట్టింది. ఎక్కడికో నడిచిపోవాలనిపించి బయటికి వచ్చేశాడు.

ఎక్కడో జనసంచారంలేని ఫ్లానికి వచ్చాడు వరద.

వాన వెలిసింది.

సరిగ్గా నాలుగురోజుల తర్వాత ఆఫీసులో యింకా అరగంట పని ఉండనగానే హడావుడిగా వచ్చేశాడు పీతాంబరం, "అంధ జోరాప్సర్ వరదరాజులుగారు ఎక్కడ?" అంటూ.

"అదేమిటండీ" అంటే

"మనిషి బ్రతకడం గురించీ, ప్రీ గురించీ, రసగుల్లాల గురించీ ఆలోచించలేక వాషపడో ఆత్మగురించీ, ఆలోచనగురించీ ఆలోచించి చచ్చాడట. పూర్వేమ్మేన్. అయితే ఆలోచన మీ యిద్దరికి సామాన్యం గనక పేరు బదిలిచేశాను. బాధపడ్డారా! సారీ సరేపదంకి గోవర్ధనరావుగారింటికి వెళ్లాం"

ఓ పెద్ద దస్తా కాగితాలు కూర్చుందుకు ఏర్పాటు చేసుకుని చదికిలబడ్డాడు.

"ఆయన మీకెలా తెలుసు?"

"అదేమిటిసార్. తెలియడానికి రోజులూ, సంవత్సరాలు కావాలా? బుద్ధుర్ధపొయమైన యిం జీవితంలో స్నేహం అనగా ఎంత? నా ఫీలాసఫీకి ఆశ్వర్యపోతున్నారు మీరు నాకు తెలుసు. అంతా గోవర్ధనరావుగారి ఇన్స్ట్రూయన్స్, ఇక నడవండి"

"ఇంకా కాస్త పనివుంది మరి" ఏదో చెప్పబోయాడు.

"అవన్నీ మన దగ్గర చెల్లవుసార్. రెండేషనులు. ఆ వాచీని అయిదుకి మార్గమంటారా? మీ మేనేజర్లు లేవదీయమంటారా?"

అప్పటికి అరగంట గడవనే గడిచింది. ఆఫీసంతా గొడవ చేసేస్తుడేమోనని భయపడి వెంటనే లేచి "పదండి" అన్నాడు.

బైట జట్టు సిద్ధంగా వుంది.

"ఏమిటి విశేషం?"

"ఏమీ లేకపోవడమన్నదే యిఖాళ్ళి విశేషం, ఒక్క అనుబంధం మాత్రం ఉంది. కాశిపతి, దిగ్రీట ఐడియలిష్ట్ మీకు తెలిసేవుంటుంది. వాడితో నాకు కాస్త పరిచయం వుంది వాడు చేస్తున్న ప్రయోగానికి నేనూ కాస్త డబ్బు పెట్టుబడి పెట్టాను. నీలవేణి ఎలాగో ఆడవాళ్ళ పరిచయం కొట్టేసింది. ఇదీ ఇవాళ ప్రోగ్రాంకు నాంది"

జట్టు దిగేసరికి గోవర్ధనరావుగారు మనవరాలితో రైలాట ఆడుకుంటున్నారు. అరోగ్యం నీలవేణి ఓ పక్కకూచుని మాట్లాడుకుంటున్నారు. కాశిపతి, వినత కనిపించలేదు.

నీలవేణిని చూడగానే వరదరాజులు తలబడ్డాడు అరోగ్యం నవ్వుతూ పలకరించింది. "చూశావోయ్, నువ్వుచెయ్యలేనిపని నేను చేశాను. నీలవేణిని పసిగట్టేను" అంది.

నీలవేణి కుడివేపు గుమ్మాన్ని అనుకుని నిలబడ్డది. సిగ్గు కొందరి ముఖానికి అతకదు. ముఖ్యంగా నీలవేణి - ఇదీ ఆలోచిస్తున్నాడు.

ఇంతలో యితన్ని చూసి మనవరాల్ని భుజానికి ఎత్తుకుని పరిగెత్తుకు వచ్చారు గోవర్ధనరావుగారు. "ఎలా ఉందోయ్ మనవరాలు? ఇది రుహానీరాణి కావాలని వాళ్ళమ్మ కోరిక" అన్నారు.

"ఆడవాళ్ళంతే సార్, రుహానీకి రాణి కావాలనుకుని, రుహానీ దొరక్క ఏ యింటికో రాణి అయి కూచుంటారు. ఏమంటారు వరద సాచ్? చచ్చాం. మీకు ఆశయాలమీద నమ్మకం కాబోలు ఇప్పా బుద్దం శరణం గచ్చామి."

గోవర్ధనరావుగారు ఫ్లోల్సున నవ్వడం సాగించారు.

"భలేగా మాట్లాడతావే నువ్వు. మా వెంకు ఉంటే సరైన ఉణ్ణి దొరికినందుకు సంతోషించేవాడు"

"కాశిపతిగారు వచ్చారటగా?"

"ఇందరాబాదు వెళ్ళి కాశి నిద్రబాగా అలవాటు చేసుకున్నాడు. లేచాడో, లేదో, అమ్మా వినతా!" అని పిలిచారు.

ఎక్కడో వస్తున్నానన్న మాట వినిపించింది, జారిన ముడి సవరించుకుంటూ వినత వచ్చింది. వరదని చూసి "అబ్బో, వరదరాజులు వచ్చేశాడే, ప్రత్యేకంగా పిలవందే రాకూడదని నియమం పెట్టుకున్నాడేమోననుకున్నాను - ఏం నాన్నా?"

"అదేమిటమ్మా! వరదరాజులు ఎప్పుడు రాలేదని?" అన్నారు కూచుంటూ.

"ఏమో మరి? నేనొచ్చానని హంగు చేస్తున్నాడేమో? ఏం? అంతేనా?" అంది యిటు తిరిగి.

"ఏరీ కాశిపతి?"

"మేమంతా మనుషులమేనే, మాతో మాట్లాడు"

"ఆడది మాట్లాడమన్నప్పుడు మొగాడు మాట్లాడలేకపోవడం సహజం, ఇదీ మన రిడింగు. క్షమించండి" అన్నాడు పీతాంబరం చివరి మాటకు వినతను ఉండేశిస్తూ.

వినత కాస్త తెల్లబోయి, విచిత్రంగా చూసి ఘక్కున నవ్వేసింది.

"కనిపించడం మానేశావేమోయ్, అమ్మాయి ఎలా ఉంది?" అంది ఆరోగ్యం.

"ఏ అమ్మాయి? మీ అమ్మాయా, మీ అమ్మాయి అమ్మాయా?"

"అబ్సో పరిపోసం కూడా తెలుసే నీకు" అంది వినత నిర్లక్ష్యంగా కుర్కీలో వెనక్కి వాలుతూ.

నీలవేణి గోడకి చేరబడి చోర్యం చూస్తోంది.

"ఇద్దరి గురించి చెప్పు పోనీ" అంది ఆరోగ్యం.

"చెప్పునా?" అన్నాడు వరద వినతవేపు తిరిగి.

"వద్దులే" అంది.

"అల్లుడు ధీళ్లిలో ఉండగా పుట్టిందటోయ్ యిది. బారసాల, అవీ అన్ని ఎత్తేసారు. ఏం పేరు పెట్టాలంటావ్?"

"దానికంత ఆలోచన ఎందుకుసార్టి? ధీళ్లి ప్రయాణపు రోజుల్లో పుట్టింది కనుక 'ధీళ్లి' అని పిలిస్తే సరిపోతుంది" నవ్వలేక లుమ్మి తిరిగిపోయారు గోవర్ధనరావుగారు. "భలేబాగుందోయ్, ఏమమ్మా అలా పిలుస్తావా అమ్మాయిని?" వినతకి ఉదాసీనత కలిగింది.

"మరి హైదరాబాదులో పుట్టింది కనుక ఏమీ మంచిపేరు లేదా మీ డిక్కనరీలో" అంది పీతాంబరం వేపు తిరిగి.

"లేకేం భేషయిన పేరు ఉంది, హైదరాబాదు ప్రీత్వం పుచ్చుకుంటే 'హైదరీ' అవుతుంది, కాదంబరి, కామేశ్వరిలాగ" పక్కన నవ్వేశాడు వరద.

కోపంతో వినత లేచిపోయింది.

"ఎద్దొ క్రిష్ణయను పేరు ఉంచాలంటోందోయ్ యావిడగారు"

"మీకు మామూలు పేరు ఉంచాలనిపిస్తోందా? మరీ మంచిది. ఇద్దరికీ సంధి కుదిరేలాగా పద్మినీమరియా అనో, సీతారోజ్ అనో పిలవండి తీరిపోతుంది"

ఆరోగ్యం ఏదీ అనేలోగా సిల్చైపైజమా, లాల్చితో వచ్చాడు కాశిపతి.

అతన్ని చూస్తూనే ఆశ్చర్యపోయాడు వరద. ఇదివరకటికంటే బాగా తెల్లబడి, బలంగా తయారయాడు. నిటరుగా తీవిగా, నిండుగా కనిపించాడు.

వరదరాజుల్ని పలకరిస్తూ "కులాసాగా ఉన్నారా?" అన్నాడు.

"మీరు?"

"నాకేం? బాగానే ఉన్నాను. నా ప్రయత్నాల విషయం మామగారి ద్వారా వింటున్నారుగా? మీకెప్పటికప్పుడు ఉత్తరాలు ఖ్రాయాలనుకుంటూనే మరచిపోయేవాళ్లి. వినత జ్ఞాపకం చేస్తూ ఉండేది" అన్నాడు. కుర్కీ దూరంగా లాక్కుని వెనక్కి వంగి ఊగుతూ.

ధనం, హోదా, తన ప్రయత్నాల సాధన వీటివల్ల లభించిన గర్వం ప్రతిమాటలోనూ, కదలికలోనూ తెలుస్తున్నా ఎందుకో అతని ముఖం మీద ఆ గర్వానికి స్థానం ఉన్నట్లనిపించింది. కాస్తపాటి నిర్లక్ష్యం, సోమరితనం కూడా తెలుస్తున్నానే ఉంది.

"అప్పుడు మీరు చెప్పిన విషయాల్ని ఎలా సాధించారో చెప్పండి, వినాలని ఉంది"

చిన్నకురాణ్ణి చూసినట్లు తేలిక చూపు చూసి నవ్వాడు. నెమ్మదిగా ప్రారంభించాడు. "పట్టుదల లేని వాడి దగ్గర కుక్క కూడా ఉండడానికి యిష్టపడదండి. చాలామంది మాటలకి నిరుత్సాహపడి అనాడే మానేసి ఉంటే యాపాటికి నా పని సరి. ఏ హర్షరులోనో గుమస్తాగిరి చేస్తూండేవాణ్ణి. ఇప్పటికి నా పని ఓ కొలిక్కి వచ్చింది. ఇప్పుడు పరిష్ఠతి ఎలా వుండా అని అడుగుతున్నారా? ఏబై మంది పేర్ల గురించి ఉత్తరాలు వ్రాస్తున్నారు. రెండు లక్షలు పైగా కూడదీశాను. పుస్తకాల మారకం త్వరత్వరగా సాగుతోంది. రానురానూ ప్రజలకి ఈ తరపో కొనుగోలు విషయంలో నమ్మకం కుదురుతోంది. ఇంకేం కావాలి?"

గోవర్ధనరావుగారు వెనక్కి చేరబడి కళ్ళు మూసుకుని అంతా విన్నారు.

పీతాంబరం లేచి సిగరట్లు కాల్పుకుందుకు బయటికి వచ్చేశాడు.

"అయితే లాభమే కాని నష్టం లేదంటావ్?"

అటు తిరిగాడు కాశీపతి "లాభనష్టాల గురించి మాట్లాడలేదు నేను. లాభం విషయం యిప్పుడే గుణించడం కష్టం. నష్టం మాత్రం లేదు. అందుకు యిన్నాళ్ళయి పని సాగుదలే నిదర్శనం. ఏమంటారు?"

తలూపాడు వరద. ఇదంతా అతనికి అగమ్మగోచరంగా ఉంది. ఏదో కలలోంచి లేచిన మనిషి హతాత్మగా ఆకాశానికి ఎగిరి విశ్వరూపం దాల్చి ప్రపంచమంతా వ్యాపిస్తే కలిగే సంభవం, ఆశ్చర్యం అతని ముఖంలో ద్వేతకమయింది.

నవ్వేశాడు కాశీపతి, అటు తిరగబోతే మోచేతి దగ్గర వినత వచ్చి నిలబడింది. వరద వెల్లబాటును చూసి తనూ నవ్వేసింది. "ఓసారి అక్కడికి రమ్మని పిలవండి వరదని. మీరయినా పిలిస్తే వస్తాడేమా?"

"ఓ దానికేం? రేపు సమ్మర్కి అక్కడికి రండి. వ్యాపారమంతా చూద్దురుగాని. అంతా బాపుంటే వచ్చేయేటికి ప్రెస్ ప్రారంభించాలనుకుంటున్నాను" అన్నాడు.

ఎడతెగని పనీ, ఆలోచనల మధ్య వ్యక్తిగతమైన ఉద్దేగం, ఉద్దేకాలూ, భావాలూ అన్నీ నలిగిపోతాయి. మాములు స్పందనలతో, సుఖదుఃఖాలతో బ్రతికి మనిషి చచ్చిపోయి, యాంత్రికంగా, అచేతనంగా బ్రతికి ఓ తరపో జూక్కతి మిగులుతుంది. వాటి సమిష్టి రూపం కాశీపతి. జీవితంలో చాలా సున్నిత విషయాలని మరిచిపోయి ఏవేవో పాడివిషయాలకు పాకులాడుతున్నాడు. కాశీపతే మానసికంగా అందంగా కనిపించాడు. మార్పే పెరుగుదల అయితే ఈ విధమైన పెరుగుదలకు తను ఈర్చ్చ పడనక్కరలేదనుకున్నాడు వరద.

అనుకుని సంతృప్తిపడ్డాడు.

"అర్జుంటు పని ఉందిసార్. అమెరికను దొర ఒకణ్ణి దువ్వి ఆనావా సిగార్లు తెచ్చుకోవాలి" అని లోపలికి వచ్చాడు పీతాంబరం.

"రేపు కలుస్తావా?" కాశీపతి అడిగాడు.

"మనకి టైంలేబులు లేదు. మరోగంటలోనే కలవోచ్చు, లేదా వచ్చే క్రీన్మస్కి. గుడ్డిబై. లేస్తారా వరదరాజులుగారూ?"

పక్కకి తిరిగితే నీలవేణి కనిపించలేదు.

కూతురు ఏడుస్తోందని వినత మేడమీదకి వెళ్ళిపోయింది.

"నేనూ వెళతానండి" అని లేచాడు వరద.

"అక్కడే ఉంటున్నారా? వెళ్ళే లోపల ఓసారి కలుస్తాలెండి" అన్నాడు కాశీపతి.

పీతాంబరంతో కలిసి బయటికి వచ్చేసరికి తూర్పు ఆకాశం వెలుగుని తీరిగ్గా నెమరువేస్తోంది. "మనిషి మరీ తేలికయునా, మరీ గొప్పవాడయినా ప్రపంచానికి పనికిరాని చెత్తగా తయారవుతాడు సార్. ఉదాహరణకి నేనూ, కాశీపతి" అంటున్నాడు పీతాంబరం.

ఏదో ఆలోచిస్తున్నాడు వరదరాజులు. (కొనసాగింపు వచ్చేనెలలో)

Post your comments